

Részletes ismertető a Környezetismeret 4. tankönyvről

(FI-505010401/1, FI-505010402/1)

A taneszközök tartalmi jellemzői

A negyedik osztályos tankönyvben és a munkafüzetben a kerettantervi tananyag 8 nagy tematikai egység (fejezet) köré csoportosul. Vannak témakörök, amelyek harmadik, majd negyedik osztályban is előkerülnek (itt a kerettantervi témakörök elemeit szétválasztottuk), de van olyan is, amelyet csak itt vagy csak az előző évfolyamon tárgyalunk:

Kerettantervi témakör(ök)	Tankönyvi témakör
Mennyi időnk van?; Merre megy a hajó?	I. Felfedezések
Tájékozódás a tágabb a térben	II. Barangolás
	III. Itthon vagyok
Kertben, mezőn; Megtart, ha megtartod	IV. Élőhelyek
Megtart, ha megtartod	V. Elődeink élete
Vágtat, mint a paripa	VI. Mozgásjelenségek
Önismeret és viselkedés; Egészség és betegség	VII. Életünk
Megtart, ha megtartod; Miért érdemes takarékoskodni; Kertben, mezőn	VIII. Kiegészítő tananyag

A taneszközök szerkezete

A negyedik osztályos tankönyv és munkafüzet felépítése szinkronban van egymással. Egy fejezeten belül 3-6 lecke található. A munkafüzet ettől annyiban tér el, hogy 6 (illetve 9) leckénként van egy összefoglaló lecke, év végén pedig egy *Év végi összefoglaló*. Az egyes fejezetekhez tartozó leckék grafikailag is összetartoznak, azonos fejléccel és színállással szerepelnek. Ezzel is segítjük a tanulókat a tananyagok beazonosításában, a kötetekben való tájékozódásban. Az egyes leckék felépítése is azonos: ráhangoló után következik a feladatokkal tűzdelt ismeretanyag, végül egy rövid, tömör összegzéssel zárul. A leckében bőségesen vannak érdekességek; link- vagy könyvajánlók; játékok. Egy-egy lecke mindig oldalpárra kerül, így a gyerekek számára áttekinthetővé válik a megtanulandó ismeretanyag.

A taneszközök szerkezete, módszertani apparátusa

A szerzők a kerettantervben megfogalmazottak alapján – „A tanulás szervezése során kifejezetten ajánlott az egyes témakörök megbontása, integrált alkalmazása” – választották ki a feldolgozási egységeket, fokozottan szem előtt tartva a kerettantervben elfogadott követelményeket és a jelölt kapcsolódási pontokat. Gondosan ügyeltek arra, hogy hogyan osztják el a témákat a 3-4. évfolyam között.

A tantervi követelményeken túl a tananyag feldolgozásának fontos szempontja a megfelelő tantárgyi szókinccs és a felsős természettudományos tantárgyak tanulásának megalapozása, megszerettetése, valamint az előzőekben már felsorolt célok megvalósítása.

A gazdag képanyag (fotók és magyarázó rajzok, térképek) segíti a megértést és beszédre inspirálja a tanulókat. A tankönyv jelrendszere, és a piktogramok is segítik az eligazodást.

Változatos feladatok és munkaformák – játékok, tanítói magyarázat, problémafelvetés, megbeszélés, véleményalkotás, ötletek, kérdések, párban és csoportokban elvégezhető feladatok, szemléltető képek, versek, találós kérdések, projektfeladat – teszik lehetővé az élményszerű ismeretsajátítást. Az életkori sajátosságoknak megfelelően, egyre inkább előtérbe kerül az önálló ismeretfeldolgozás, a kooperatív képességeket fejlesztő csoportos és projektfeladatok. Az internet helyes használatára és az önálló kutatásra ösztönző feladatok is egyre nagyobb szerepet kapnak.

A tankönyvhöz tartozó munkafüzet változatos, játékos, színezős, rajzoló feladatokkal támogatja az elsajátított ismereteket, ugyanakkor egyre több írásbeli szövegalkotásra ösztönző feladatot ad.

A könyvben szereplő tananyag mennyisége, valamint a munkafüzeti feladatok az iskolai tanórát lefedik. A kerettantervben előírt heti 1 órás feldolgozást is lehetővé teszi, de ahol heti 2 órában tanítják a környezetismeretet, a két taneszköz ott is elegendő anyagot biztosít.

Az újgenerációs tankönyvcsalád a kísérleti tankönyveket kipróbáló pedagógusok és más szakértők véleményeit figyelembe véve készült el. Az átdolgozás során a munkanaplókban jelzett észrevételeket, módosítási javaslatokat figyelembe vettük, valamint az egyéb szakértői véleményeket is beépítettük.

Kiegészítő anyagok

A pedagógusok munkájának támogatására az NKP-n elérhetőek lesznek a kiegészítő anyagok, melyeket folyamatosan fejlesztünk, bővítünk. Megtalálhatják majd:

- a kiadványok digitálisan letölthető változatait,
- tanmenetjavaslatokat normál és rugalmas változatban,
- az egyes tankönyvi leckékhez készült játékos feladatokat.

<i>Tartalomjegyzék tankönyv</i>	<i>Tartalomjegyzék munkafüzet</i>
<p>I. Felfedezések</p> <p>1. Nyári élmények – ismétlés</p> <p>2. Csillagközi utazás</p> <p>3. Földi jelenségek</p> <p>II. Barangolás</p> <p>1. Lakóhelyem</p> <p>2. Csodás fővárosunk, Budapest</p> <p>3. Földön, vízben, levegőben</p> <p>III. Itthon vagyok</p> <p>1. Alföld</p> <p>2. Kisalföld</p> <p>3. Nyugat-magyarországi-peremvidék</p> <p>4. Dunántúli-domb- és hegyvidék</p> <p>5. Dunántúli-középhegység</p> <p>6. Északi-középhegység</p> <p>IV. Élőhelyek</p> <p>1. Az erdő</p> <p>2. Élet az erdőben</p> <p>3. A mező</p> <p>4. Élet a mezőn</p> <p>5. Vizek, vízpartok</p> <p>6. Élet a vízben, vízparton</p> <p>V. Elődeink élete</p> <p>1. A mindennapok tennivalói</p>	<p>I. Felfedezések</p> <p>1. Nyári élmények – ismétlés</p> <p>2. Csillagközi utazás</p> <p>3. Földi jelenségek</p> <p>II. Barangolás</p> <p>1. Lakóhelyem</p> <p>2. Csodás fővárosunk, Budapest</p> <p>3. Földön, vízben, levegőben</p> <p>4. Összefoglalás I–II.</p> <p>III. Itthon vagyok</p> <p>1. Alföld</p> <p>2. Kisalföld</p> <p>3. Nyugat-magyarországi-peremvidék</p> <p>4. Dunántúli-domb- és hegyvidék</p> <p>5. Dunántúli-középhegység</p> <p>6. Északi-középhegység</p> <p>7. Összefoglalás III.</p> <p>IV. Élőhelyek</p> <p>1. Az erdő</p> <p>2. Élet az erdőben</p> <p>3. A mező</p> <p>4. Élet a mezőn</p> <p>5. Vizek, vízpartok</p> <p>6. Élet a vízben, vízparton</p> <p>7. Összefoglalás IV.</p>

2. Szokások, hagyományok

3. Népi kultúra, népművészet

VI. Mozgásjelenségek

1. A mozgás

2. Az állatok mozgása

3. Az emberek mozgása

VII. Életünk

1. Együttélés a családban

2. Baráti kapcsolatok

3. A mindennapok veszélyei, balesetvédelem

VIII. Kiegészítő tananyag

1. Amit elődeink ránk hagytak

– Hazánk megyéi és világörökségi helyszínei

2. Irány a természet! – Terepgyakorlat

3. Nemzeti parkok Magyarországon

V. Elődeink élete

1. A mindennapok tennivalói

2. Szokások, hagyományok

3. Népi kultúra, népművészet

VI. Mozgásjelenségek

1. A mozgás

2. Az állatok mozgása

3. Az emberek mozgása

VII. Életünk

1. Együttélés a családban

2. Baráti kapcsolatok

3. A mindennapok veszélyei, balesetvédelem

4. Év végi összefoglalás

VIII. Kiegészítő tananyag

1. Amit elődeink ránk hagytak

– Hazánk megyéi és világörökségi helyszínei

2. Irány a természet! – Terepgyakorlat

3. Nemzeti parkok Magyarországon

Melléklet

Magyarország domborzati térképe

Magyarország közigazgatási térképe

Magyarország vonalas térképe

